

Torah from Around the World

---

*Het is niet aan jou om het werk te volbrengen,
maar ook niet om je eraan te onttrekken.*

Pirké Avot 1:17

Sjabbat 7 januari 2023/ 14 Tevet 5783, Wajechi, Beresjiet /Genesis 47:27 - 50:26

Tanach blz. 101 - 108

Haftara: I Melachiem/I Koningen 2:1 - 12

Tanach blz. 671

Vertaler: Bram Lagendijk

Commentaar: **Rabbin Michael Dolgin** is sinds 1992 rabbin van Temple Sinai Congregation in Toronto.

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://reformjudaism.org/learning/torah-study/torah-commentary/parashat-vayechi-reminder-keep-hope-alive>

Een herinnering om hoop levend te houden

Ik kan haast niet geloven dat we al bij het laatste deel van het boek Beresjiet/Genesis zijn aangekomen. Inmiddels zijn de matriarchen en patriarchen als oude vrienden. We hebben ze

zien vieren en rouwen, lachen en huilen, knuffelen, kussen en worstelen. Dit boek herinnert ons eraan dat we deel uitmaken van een Joodse en menselijke familie. En zoals bij alle families, is de onze gecompliceerd en eigenzinnig. Beresjiet is een boek met terugkerende thema's, en *sidra Wajechi* is daarop geen uitzondering.

De laatste *sidra* van het boek Beresjiet komt op een krachtig nationaal en persoonlijk moment. Het volk van Jisraeel is op weg om precies dat te worden: een volk. De gebeurtenissen in Egypte, met al hun wendingen van slavernij en verlossing, beginnen in de *sidra* van deze week. Het persoonlijke aspect lijkt echter de afsluiting van Beresjiet te domineren en vormt in feite zijn fundamentele aard.

Neem de scène aan het eind in hoofdstuk 48:13-20. Joseef stelt zijn twee zonen, Efrajim en Manasje, voor aan zijn vader Ja'akov/Jisraeel. Hij zorgt ervoor dat Manasje, de oudste, aan Ja'akovs rechterhand wordt geplaatst en Efrajim, de jongere, aan Ja'akovs linkerhand. Vervolgens kruist Ja'akov zijn handen en gebruikt hij zijn rechterhand op Efrajim en zijn linkerhand op Manasje. Met zijn handen in deze vreemde positie pauzeert hij en zegent Joseef, die deze vreemde positie pas lijkt op te merken nadat hij gezegend is.

Hij vertelt zijn vader dat hij ze in de verkeerde volgorde zegent. In wezen doet hij zijn best om de situatie onder controle te krijgen, maar zijn vader weigert om hem te volgen. Ja'akov/Jisraeel verklaart hardop dat hij weet wat hij doet en vervolgens zegent hij zijn kleinkinderen zoals het volk Jisraeel is opgedragen om hun kinderen te zegenen: Moge God u maken als Efrajim en Manasje.

Zoveel is bekend: de patriarch die niet meer helder kan zien: het naar voren brengen van twee zonen tegelijk, de oudere die de volgende generatie op een ongewone manier zegent, de weigering om zich onmiddellijk uit te spreken, in plaats daarvan de zaak in gedachten houden; de ouder die het geven van de familiezegening probeert te sturen, terwijl degene die zegent zich niet wil laten leiden, de schijnbare verwarring van identiteiten of geboorterechten.

Al deze thema's hebben we eerder gezien, behalve één ding: Ja'akov zegt hardop dat hij zijn handen bewust kruist. De cyclus van onbewuste conflicten wordt met een paar woorden doorbroken. Pas daarna zegt Ja'akov dat we onze nakomelingen zo moeten zegenen. Misschien betekent dit dat we open en bedachtzaam moeten zijn met het bieden van zegeningen, dat we onze situaties niet altijd kunnen controleren. Ondanks dit alles, moeten we toch de moed hebben om verder te gaan en zegeningen blijven bieden.

Wellicht is de zegen voor ons volk gerelateerd aan de eerdere introductie van dit voorval door Ja'akov/Jisraeel. In vers 11 (van hoofdstuk 48, *red.*) geeft hij aan dat hij niet had

gedacht Joseef ooit nog te zien, en nu heeft hij de gelegenheid om de kinderen van zijn favoriete zoon te zien. Wanneer we deze woorden gebruiken, is dat misschien de echte zegen die we geven. Als we het hele boek Beresjiet op ons laten inwerken, met zijn ingewikkeldheden en vraagstukken, herinnert de tekst ons eraan dat we altijd hoop moeten houden.

- We moeten hopen dat degenen die we uit het zicht zijn verloren niet helemaal weg zijn; familie kan ons op goede manieren verrassen.
- We moeten hopen dat er zegeningen zijn, zelfs als we er zeker van zijn dat er geen zicht is op heiligheid en goedheid.
- We moeten hopen dat we de generaties na ons kunnen zien handelen volgens de idealen en waarden die ons dierbaar zijn, ongeacht of ze onze genetische afstammelingen zijn of niet.
- We moeten hopen dat, als wij en degenen van wie we houden fouten maken, ze dan nog steeds kunnen leiden tot goede of redelijke uitkomsten.

Elk jaar vind ik het moeilijk om afscheid te nemen van deze oude vrienden, onze matriarchen en patriarchen. Niettemin is er een ander thema dat zich herhaalt: elk jaar verrassen deze verre familieleden me. Hun verhalen leren mij nieuwe lessen en bieden opmerkelijke inzichten. Ik ben rabbijn Rick Jacobs en de World Union for Reform Judaism dankbaar voor de oproep om met u van gedachten te wisselen over dit diepzinnige boek. Ik heb geleerd van het nogmaals nader bestuderen van deze heilige teksten en van de reacties die velen mij hebben gestuurd.

Mag dit boek ons inspireren om door te gaan met leren en opnieuw te kijken naar heilige woorden waarvan we dachten dat we ze al begrepen. *Chazak, chazak, wenitchazek*, mogen we sterker worden en kracht putten uit onze Tora en uit elkaar.